

LIST IZLAZI TJEDNO. — GODIŠNJA PRETPLATA
30.— DIN. — ZA INOZEMSTVO 60.— DIN.
OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA X. BROJ 4.
Šibenik, 22. siječnja 1939.

ADRESA UREDNIŠTVA I UPRAVE: ŠIBENIK pp. 17.
RUKOPI SE NE VRAĆAJU.
BROJ ČEK. RAČUNA 33.121

Božji blagoslov

U prvom smo mjesecu 1939 godine, i novine donose iz raznih župa statistike rođenja i smrti. A te su statistike takve, da nas sile na razmišljanje. Ne samo iz gradova, nego i iz mnogih sela javljaju, da je smrt jača od života, da više umiru nego se rađaju.

Kad zbrojimo sve brojke, onda, doduše, možemo ustanoviti, da je broj rođenja u čitavoj našoj hrvatskoj domovini veći od smrtnih slučajeva, ali se opaža i to, da se godimice rađa sve manje podmiadka. Pa ako ovako prosljedimo, počecemo opadati, izumirati, kao što to vidimo već u nekim drugim zapadnim državama.

U Savskoj banovini, u kojoj živi najveći postotak hrvatskoga naroda, mnogo je žalosnije stanje nego u Primorskoj banovini. Dok se u Primorskoj banovini na tisuću žitelja rađa 37, a umire 18, dotle se u Savskoj banovini rađa samo 28, a umire jednako kao i u Primorskoj, naime 18.

Kako ćemo protumačiti ovo sve više opadanje poroda u našim krajevima? — Reći ćete siromaštvo!

Istina, ima dosta siromašnih hrvatskih obitelji, koje, živeći u vlažnim i tamnim potleušicama, nemaju ni nasušnoga kruha. I to ne samo koji dan, nego mjesec i mjesec!

I naši radnici slabo žive. Zapravo oni ne žive, nego životare, jer neki rade i deset sati na dan za ciglih deset dinara!

Priznajemo siromaštvo velikoga broja naših seljaka i radnika, pa zato i osjećamo s njima. Ali što vidimo? — Da baš ti siromašni slojevi imaju najbrojnije obitelji, da se baš u njima najčešće čuje plač novorođenčeta! A oni koji se nalaze na najvišim društvenim položajima, koji upravljaju tvornicama i velikim trgovačkim poduzećima, koji raspoložu milijunskim kapitalom, nemaju nijedno dijete, ili imaju tek jedno ili dvoje.

Dakle, siromaštvo, uglavnom, nije razlog sve većeg opadanja pučanstva. Kao i u drugim nevoljama, koje nas pritištu, tako i tu moramo potražiti glavni razlog u slabljenju čudoređa. Bezbriznost, lagodnost, užitak! — eto glavnoga razloga.

Tisućama je danas geslo: Ispiti do dna čašu zemaljskih slasti! — a dobro zajednice, dobro naroda, deveta im je briga. Takvima je, naravno, svako dijete teško breme, i oni ga se, eto, protiv Božjih i naravnih zakona, oslobađaju.

Banaš, Slavonija i Srijem se prorijeđuju. Zlatno pšenično klasje se u

U slavu našega Blaženika!

Jubilarna godina bl. Nikole Tavilića

Godina 1939. je za nas Hrvate jubilara godina, jer se u njoj slavi jubilej najvećega hrvatskog ugodnika Božjeg — bl. Nikole Tavilića, jerusalenskoga mučenika. U ovoj se naime godini navršuje 50 godina, kako je ovaj sveti Hrvat proglašen Blaženikom katoličke Crkve. Taj je jubilej po svom značenju to veći, što je naš bl. Nikola Tavilić u posljednjih nešto preko godinu dana postao po svim hrvatskim stranama najproslavljeniji sveti sin hrvatskoga naroda.

Danas nema hrvatskoga mjesta, u kojemu se ne bi znalo za bl. Nikolu Tavilića. Njegova je pojava zasjala neobičnim sjajem pred licem cijeloga hrvatskog naroda, otkad je njemu u čast podignuto hrvatsko svetište u Jerusalemu. U tom se našem narodnom svetištu u svetom Kristovu gradu svakoga petka služe sv. Mise za sreću mukotrpnoga hrvatskog naroda i za pobožne pojedince, koji tu namjenu zažele te pomognu uzdržavanje toga svetog hrvatskog jerusalenskog kulića. Isusu, u Jerusalemu respektom, milo je to, što smo tim svetištem povezali svoju domovinu s Njegovom zemaljskom domovinom, a po sv. Misama u tom svetištu i s nebeskom našom domovinom. To svjedoče mnogobrojne milosti, što su ih od osnutka hrvatskoga jerusalenskog svetišta, po zagovoru bl. Nikole Tavilića dosad već mnogi pobožni Hrvati primili s neba. To svjedoči i ono sada već oko stotinu crkava po svim hrvatskim krajevima, gdje je dosad već postavljena slika, kip ili oltar u čast toga našeg jerusalenskog Blaženika.

Cijela će ova jubilara godina bl. Nikole Tavilića biti u znaku sve većega širenja štovanja njegovoga. Već sada je najavljeno oko šezdeset daljnjih crkava, u kojima će tijekom ove godine biti postavljeni oltari, slike ili kipovi bl. Nikole Tavilića. Osim toga su u gradnji ili će se uskoro početi graditi tri crkve i šest kapelica njemu u čast. To je, što se do sada zna. U mnogim mjestima se pripravlja uzveličanje bl. Tavilića, a da to i nije nigdje još objavljeno. A najnovija pojava u sve većem širenju štovanja

našega jerusalenskog Blaženika jest to, da sve više pobožnih Hrvata nabavlja njegovu sliku i za svoju kuću. U svakoj katoličkoj kući ima po koja svetačka slika. A ne bi smjelo biti nijedne hrvatske kuće, u kojoj ne bi bila i slika i kojega hrvatskog ugodnika Božjega. Neka ova jubilara godina bl. Nikole Tavilića u tom što više odjekne i na to potakne što više Hrvata.

U ovoj će se jubilarnoj godini bl. Nikole Tavilića moliti svuda molitve za njegovu kanonizaciju, držat će se o njemu govori na katoličkim svečanostima i kongresima, o njemu će se predavati u katoličkim društvima, prikazivat će se film »Hrvati u Svetoj Zemlji«, koji bl. Nikolu Tavilića veliča, svagdje, gdje još nije dosad prikazan (a u nekim mjestima i iznova), glumit će se glume o njemu, pjevat će se pjesme o njemu, izdavati će se knjige o njemu, i tako će se na sve moguće načine veličati njegova sveta pojava i poticati hrvatske duše na njegovo štovanje.

U središtu će jubilarne godine biti sam jubilarni dan beatifikacije bl. Nikole Tavilića, to jest dan 6 lipnja. Na taj je on dan prije 50 godina proglašen blaženim. Taj će dan (u nedjelju prije toga) biti po svim hrvatskim mjestima proslavljen na poseban način. Do toga će dana biti sabrani potpisi iz cijeloga hrvatskog naroda na molbu Sv. Ocu Papi, da blaženoga Nikolu Tavilića proglasi Svecem, pa da tako dobijemo prvoga hrvatskog kanoniziranog Sveca. Posebno će hodočašće odnijeti tu molbu s nekoliko stotina tisuća hrvatskih potpisa Namjesniku Kristovu u Rim.

Priklonimo ove jubilarne godine svoje srce posebnim načinom bl. Nikoli Taviliću, pod čijom će nebeskom zaštitom u ovoj godini stajati život cijeloga hrvatskog naroda! Isprepletimo svoje pobožne časove molitvama njemu u čast! Činimo dobra djela njemu u slavu! Dajmo ga na krstu za zaštitnika svojih djeci! Postavimo njegovu sliku u svaku svoju kuću! Ako se gdje sprema gradnja crkve

ili kapelice, ne zaboravimo, da ih možemo posvetiti i tom svetom Hrvatul! Pripravljajmo se već sada na hodočašće u Rim Sv. Ocu Papi za Tavilićevu proslavu! Sjećajmo se i njegova hrvatskog svetišta u Jerusalemu! Stogod na takav i na bilo koji drugi način učinimo na čast i uzveličanje ovoga Blaženika, činimo zapravo u slavu hrvatskoga naroda, čiji je on bio najsvetiji sin i čiji je on najveći zaštitnik na nebu.

Socijalno zrnje

SOCIJALNI TAJNICI PRI MAĐZARSKIM OPĆINAMA

Od 1. I. t. g. svaka mađzarska općina imala je postaviti t. zv. socijalnoga tajnika. To mjesto mogu dobiti samo mladi ljudi s maturom, po mogućnosti iz istoga mjesta ili iz najbliže okolice. Dužnost je ovih socijalnih tajnika, da pomažu općinskim činovnicima i vode siročadske poslove te socijalnu, zdravstvenu i prosvjetnu statistiku. Tajniku plaća država 800 Din mjesečno.

Time se želi, barem donekle, zaposliti nezaposlenu mladu inteligenciju. Od 1791 općine dobilo je socijalne tajnike 1050 općina.

430 NOVINA PROTIV KOMUNIZMA

U Francuskoj je 430 novina dalo zajedničku izjavu, u kojoj mole vladu, da zabrani komunističku stranku, jer sprema u zemlji bunu, a vani rat.

BORBA RUSKIH RADNIKA PROTIV BEZBOŠTVA

Jedna vijest u »Trudu«, glasilu sovjetskih sindikata, utvrđuje, da u krilu crvenih sindikata postoje ćelije, koje imaju zadaću, da se bore protiv djelatnosti bezbožnika. Vijest potvrđuje, da te ćelije imaju i uspjeha uporedo s djelovanjem bezbožnika. »Trud« veli, da radničke mase ne slijede naredbe bezbožnika, jer hoće da zadrže dobre odnose s kršćanskim radnicima. »Trud« zaključuje, da ta činjenica ne služi na čast propagatorima bezboštva.

nedogled tamo talasa, a nema onih malih, dragih, veselih bića, nema hrvatske djece, koja bi, kad odrastu, savila toplo domaće ognjište, snažno prionula za plug i zaorala u mekotu plodnih njiva. Hrvatski narod tamo izumire, a na njegovu vjekovnu jednodovsku grudu naseljuju se tuđinci: Mađari, Nijemci i Židovi.

Još sredinom prošle godine, dr Josip Rasuhin napisao je u »Seljačkom Domu« članak: »Narod bez djece je narod bez budućnosti«. — Tamo čitamo i ovo:

»Narod koji se ne množi, ne može se mjeriti s drugim narodima. O-

sobito se ne može mjeriti s onim narodima, koji se množe. Zemlja umirućeg naroda pripast će onom, koji ostaje. Tu nikakva politička borba ne koristi. Narod bez djece je narod bez budućnosti, a kuća bez nasljednika mijenja gospodara... Nisu za opstanak naroda opasni samo oni, što ih gonimo po sudovima, što boluju i umiru, nego i oni, koji se neće množiti.«

Tako misle i govore svi kojima je na srcu sreća i napredak hrvatskoga naroda. Zašto se neko može i sto puta udariti u svoja borbena »hrvatska prsa«, ipak on nije pravi Hrvat,

ako od sebe odbija Božji blagoslov, a to su djeca.

Da, djeca su Božji blagoslov, a ne samo teško breme koje nas žulja. Bog je začetak, izdržavatelj i gospodar svakoga života, i zato nije nikome dopušteno da sprječava život ili da ga ubija. A ko se to usudi, počinja zločin nad životom! I mjesto Božjega blagoslova — djece, ulazi u kuću prokletstvo.

Naš narod ljubi Boga i Njegov blagoslov, pa zato mora ljubiti i kolijevke, u kojima se ziblju malena čeda, nasljednici današnjega pokoljenja. lg.

ŽIVOT S CRKVOM

Crkveni kalendar

Nedjelja, 22. I.: *Treća nedjelja po Bogojavljenju*. — Sv. Vincencij, dakon i mučenik. Bio je sin plemićke obitelji. Podnio je mučeničku smrt za vladanja cara Dioklecijana u gradu Valenciji g. 304.

Ponedjeljak, 23. I.: Sv. *Rajmund* de Pennafort. Rodio se g. 1175. U ranijim godinama bio je doktor i učitelj prava na sveučilištu u Bolonji. G. 1222. stupi u Red sv. Dominika. Umro je u stotoj godini života g. 1275.

Utorak, 24. I.: Sv. *Timotej*, biskup i mučenik. Bio je pomoćnik sv. Pavla u širenju sv. vjere. Sv. Pavao nazivlje ga Božjim čovjekom i najboljim prijateljem. G. 97. efeški ga pogani štapima i kamenicama dotukoše.

Srijeda, 25. I.: *Obracanje sv. Pavla*. Na putu u Damask ukazao se Isus sv. Pavlu i kazao mu: »Savle, zašto me progoniš?« Poslije ovog ukazanja obrati se sv. Pavao i postade sud izabrani, koji je pronio slavu Imena Božjega po cijelom tadašnjem kulturnom svijetu.

Cetvrtak, 26. I.: Sv. *Polikarp*, biskup i mučenik. Bio je učenik sv. Ivana apostola i biskup grada Smirne. Prilikom mučenja kazao je svojim krvnicima: »Već 80 godina služim Isusu, i nikada mi nijedno zlo nije učinio, pa kako da Ga sada uvrijedim!« Umro je g. 165.

Petak, 27. I.: Sv. *Ivan Zlatousti*, biskup. Nazvan je Zlatousti radi svojih zlatnih govora. U obrani ćudoreda i pravde mnogo je pretrpio, pa je veliki dio svoga života proživio u prognostvu. Umro je g. 407.

Subota, 28. I.: Sv. *Petar Nolasko*. U temeljio je Zadrugu za oslobodenje robova.

TREĆA NEDJELJA PO BOGOJAVLJENJU

ČITANJE POSLANICE bl. Pavla apostola Rimljanima (12, 16—21). — Braćo! Ne držite sebe mudrima. Nikomu ne vraćajte zlo za zlo, nastoje oko dobra ne samo pred Bogom, nego i pred svim ljudima. Ako je moguće, koliko je do vas, budite u miru sa svim ljudima. Ne osvećujte se sami, predrugi, nego ustupite mjesto srdžbi (Božjoj), jer je pisano: »Moja je osveta, ja ću je vratiti«, govori Gospodin. *No ako je gladan neprijatelj tvoj, nahrani ga; ako je žedan, napoj ga; jer čineći to ugledlje ognjeno zgrćeš na glavu njegovu. Ne daj da te zlo nadvlada, nego zlo nadvladaj dobrom.*

† SLIJEDI SV. EVANDELJE po Mateju (8, 1—13). — U ono vrijeme: Kad side Isus s gore, pode za Njim veliko mnoštvo. I gle, gubavac dode i klanjaše Mu se govoreći: »Gospodine, ako hoćeš, možeš me očistiti.« I pruživši Isus ruku dotakne ga se govoreći: »Hoću, očisti se!« I odmah se očisti od svoje gube. I reče mu Isus: »Gledaj da nikomu ne kažeš, nego idi, pokaži se svećeniku, i prinesi dar koji je zapovijedio Mojsije za svjedočanstvo njima.« — A kad uđe u Kafarnaum, pristupi k Njemu stotnik moleći ga i govoreći: »Gospodine, sluga moj leži kod kuće uzet i teško se muči.« Tada mu reče Isus: »Ja ću doći i izliječit ću ga.« A stotnik odgovarajući reče: »Gospodine, nisam dostojan da unideš pod krov moj, nego samo reci riječ i ozdravit će sluga moj. Jer i ja sam čovjek pod

vlašću i imam vojnike pod sobom pa kažem ovomu: Idi, i ide; i drugome: Dodi, i dode; i sluzi svomu: Učini to, i učini.« A kad ču Isus, zadivi se i reče onima koji idahu za Njim: »Zaista vam kažem, ne nadoh tolike vjere u Izraelu. A kažem vam da će mnogi od istoka i zapada doći i sjesti će za stol s Abrahamom i s Izakom i s Jakovom u kraljevstvu nebeskom, a sinovi kraljevstva bit će bačeni u tmine izvanjske; ondje će biti plač i škripanje zuba.« I reče Isus stotniku: »Idi, i kako si vjerovao, neka ti bude!« I ozdravi sluga u onaj čas.

NAŠA SLABOST — SVEMOGUĆSTVO BOŽJE

Evo središnje točke današnje nedjelje:

I onaj jadni gubavac, koji se uzaludno bio obratio ljudima, e da bi se oslobodio svoje strašne nemoći; i onaj stotnik, koji osjeća da je nemoćan u pogledu smrti, koja se neumoljivo približuje njegovom slugi — i jedan i drugi, puni pouzdanja, utječu se Isusu: »Ako hoćeš, možeš me očistiti... Samo reci riječ, i ozdravit će sluga moj.« Tu se našla nemoć i slabost ljudska pred svemogućstvom Božjim.

To je baš ono, što je htio Isus. Zašto je on dozvolio, da ova teška kašnija snade gubavca i obitelji stotnikovu: da se na njima očituje i pokaže slava Božja.

Naučite se od ovoga današnjeg evanđeoskog odlomka ovom »dvostrukom osjećaju«, kojim treba da je zadahuta svaka vaša molitva: uvjerenje o vašoj skrajnjoj slabosti i nemoći te neograničeno pouzdanje u dobrotu i svemogućstvo Božje.

Često ponavljajte i vi molitvu, koju je osobito volila učenica Isusova sv. Margarita M. Alacoque: »O srce, puno dobrote, svega se bojim od svoje slabosti, ali se svemu nadam od tvoje dobrote!«

Ovaj dvostruki osjećaj unesite u Početnu molitvu današnje sv. Mise, kad budete molili svemogućega Boga, da milostivo pogleda na vašu slabost, i tražili, da pruži desnicu svoga veličanstva, da vas zaštiti.

Tada ćete s Psalmistom moći reći, da je i na vama desnica Gospodnja učinila velike stvari, radi kojih moći ćete zauvijek veličati i hvaliti djela Gospodnja (Prikazna pjesma).

Knjižara Grgo Radić — Šibenik
KRALJA TOMISLAVA 3

Preporuča svoje bogato skladište najnovijih izdanja beletristike, kao i dječje i omladinske literature.

Dobavljam sve knjige, tuzemne i inozemne, u najkraćem roku i uz nepovršene cijene.

Podlistak

U gradu visokih peći

Mršav je Apeninski poluotok rudnim blagom, to svatko zna, ali ipak ono malo, što krije ta zemlja, ne miruje u njezinoj utrobi, već se snagom razvikane autarhije izbacuje na površinu. Priznajemo, da se riječ »autarhija« izvadila danas iz pametnih riječnika, ali treba priznati i to, da se pod njezinim uplivom iskorišćuje, mnogo iskorišćuje, previše iskorišćuje blago majčice zemlje.

Pustimo to. Nemam namjere držati predavanje o iskorišćavanju rudnoga blaga i autarhiji. Kanim naprotiv reći štogod o utiscima posve druge naravi, koje dobih u industrijskom gradu, gradu visokih peći, kako ga nazvah.

Uostalom ništa neobična. To je primorski grad, kao svaki drugi, grad velikih tvornica, visokih peći, a kao takav naravno pun dima, pun radnika, ali i pun — rekao bih, kad se ne biste nasmijali — komunisti.

Neću da ovo posljednje krivo shvatite! Nismo u Rusiji ili kojoj »demokratskoj« državi, da se može tu slobodno govoriti o komunistima. Ta njima je, odavna, hvala Bogu, odzvonilo, ali nismo opet slijepi, da ustvrdimo, da ih je netragom nestalo. Čovjek se ne mijenja kroz jednu noć, a naš narod veli: »Vuk dlaku mijenja, ali čudi nikada.« Tako i tu promijenili se mnogi vučju dlaku u crno runo, a u sebi, u dubini, kamo ne dosiže budno oko, ostaše ono, što su i bili.

Vanjšina se lako mijenja, pa zato čovjeka često i zavara, ali, koji promatra sve i spaja, teško da se prevvari. Naravno da je broj takvih ovčih vukova danas pod udarcima »snopova« jako stegnut, te naša snažna i moćna susjeda nema nikakve bojazni od njih. Oni se, kao obično, skupljaju oko tvornica. Pa ako igdje, tu ćete i naći.

Prolazeći vlakom kraj tvornice jedan se radnik toliko zaboravio, opazivši me, da je u srdžbi počeo trčati prema vlaku stisnutom šakom. Najednom se zaustavi, pogleda okolo i pobjegne, jer se valjda sjetio, da je već šesnaest godina prošlo, otkad ne smi-

Iz naših krajeva

REZOLUCIJA POSLANIKA B. HSS. Beogradske »Vreme« od 16. t. mj. javlja: »Jučer (15. I.) je u Zagrebu održana sjednica izabranih poslanika bivše HSS, pod predsjedništvom g. dr. Vladimira Mačeka. Na sjednici je donijela rezolucija kao zaključak tako zvanog »Hrvatskog narodnog zastupstva«. — U početku rezolucije ističe se princip samoodređenja naroda i spominje hrvatsko državno pravo »da hrvatski narod bude gospodar sam na svome teritoriju«. Rezolucija zalim govori o »dvadesetogodišnjoj borbi hrvatskog naroda za oživotvorenje loga prava«. — Dalje se u rezoluciji svi primljeni ugovori i obaveze »proglašuju ništavnim i za hrvatski narod neobaveznim«. Kaže se da hrvatski narod »ne može do kraja i mirno podnositi, da mu se osporava pravo na opstanak i slobodu i da mu se uskraćuje pravo da sam odredi svoju sudbinu«.

NAKON NEDJELJNE REZOLUCIJE. Zagrebački »Obzor« od 18. t. mj. piše: »Sto se pak tiče stanovišta dra Mačka o aktualnim političkim problemima, a posebno o hrvatskom pitanju, ono je poznato. To je stanovište došlo do jasnog izražaja i na nedjeljnom sastanku zastupnika HSS u Zagrebu, koji je održan pod predsjedanjem dra Mačka. Prema tome se daljnji razvitak političkih događaja ocrtava u pravcu dvaju suprotnih stanovišta: jednoga, koje je razložio predsjednik vlade dr. Stojadinović u svom sinočnjem govoru na sjednici zastupničkog kluba JRZ, a koje je i do sada predstavljao smjernicu političkog rada sadašnje vlade. To se stanovište temelji na postojećem ustavu i na ideji narodnog jedinstva. Drugo stanovište zastupa dr. Maček, i ono je poznato. Postoji doduše još uvijek i sporazum od 8. listopada 1937. Ovaj su sporazum potpisale i tri grupe UO i one ga se formalno nijesu do danas odrekle. Međutim je razvitak političkih događaja donio s jedne strane ulazak zastupnika triju grupa UO u skupštinu, a s druge strane novo formuliranje zahtjeva dra Mačka, koje je došlo do izražaja u nedjeljnoj rezoluciji zastupnika HSS. Ova rezolucija doduše ne odbacuje sporazum od 8. listopada 1937., isto onako kao što ulazak zastupnika triju grupa UO u skupštinu ne znači formalno odstupanje od tog političkog čina. Međutim rezolucija hrvatskih zastupnika od 15. o. mj. pointira mnogo izrazitije i jače nego sporazum od 8. listopada 1937. stanovište dra Mačka o hrvatskom pitanju, a posebno se u rezoluciji ističe — kako je u izvadku te rezolucije javilo beogradske »Vreme« — princip samoodređenja naroda i spominje hrvatsko državno pravo Toga pak nema u ovoj formi u sporazumu od 8. listopada 1937. Sto pak još jače podcrtava razliku između teksta sporazuma od

8. listopada 1937. i nedjeljne rezolucije hrvatskih narodnih zastupnika u Zagrebu, to je, da je prvi donešen kao zajednički politički čin dra Mačka odnosno SDK i triju grupa UO. Već po tome je karakter sporazuma u Farkašiću u temelju različit od duha nedjeljne rezolucije hrvatskih narodnih zastupnika, koja je donesena isključivo od hrvatskog političkog foruma, pa se razlikuje i od nedjeljne rezolucije izvršnog odbora b. SDS. Glavno je dakle obilježje nedjeljne rezolucije hrvatskih zastupnika, da je ona donešena isključivo kao politički čin hrvatske politike i da se hrvatsko pitanje postavlja u njoj neovisno od svake dosadašnje daljnje pravac razvitka političkih događaja, a posebno smjernice, kojima će se voditi dr. Maček u svom daljnjem političkom radu.«

SMRT FRA LUJE MARUNA. 15. t. mj. umro je u dubokoj starosti od 82 godine fra Luj Marun, naš vrlo zaslužni arheolog. Rodio se u Skradinu 1857. Čitav svoj život bavio se arheologijom te je otkrio više iskopina iz hrvatske prošlosti. Njegovom inicijativom osnovan je i muzej u Kninu, gdje se čuvaju te iskopine. 17. t. mj. Hrvatski Knina prirediše mu lijep, i ako skroman, sprovod, jer je on takav izričito i želio. Najemu je zastupao naš Muzej preč. don. Kristo Slošić. P. u m. I.

ZASTUPNICI UO I JNS SUDJELJUJU U SKUPŠTINI. Vodstva srbijanskih opozicionih grupa (Udružene Opozicije i Jugoslavenske Nacionalne Stranke) jednoglasno su donijela načelnu odluku o ulasku svojih poslanika u Narodnu Skupštinu. Istovremeno je zaključeno, da svi opozicioni poslanici, koji ulaze u Nar. Skupštinu, istupaju kao jedna parlamentarna grupa, koja će imati svoj posebni klub. Njih je skupa sa drom Sekulom Drljevićem i muslimanom Ibrahimpašićem, koji također sudjeluju u Skupštini, 21.

ZASTUPNICI B. HSS I B. SDS NE SUDJELJUJU U SKUPŠTINI. Narodni poslanici b. HSS i b. SDS odnosno b. SDK zaključili su, buduć je njihov stav ostao neizmjenjen, da ne sudjeluju ni u radu ove Nar. Skupštine.

PRVA SJEDNICA NOVOIZABRANE NAR. SKUPŠTINE održana je 16. t. mj. Prisustvovali su joj svi zastupnici osim onih HSS i SDS. Poslanici su na njoj predali svoje punomoći. Na drugoj sjednici 17. t. mj. u verifikacioni odbor izabrano je 19 predstavnika JRZ i 2 predstavnika UO i JNS. Nosilac liste JRZ bio je bivši predsjednik Nar. Skupštine Stevan Čirić, a opozicione dr. Miloš Tupanjanin. Od opozicije ulaze u verifikacioni odbor kao članovi gg. dr. Tupanjanin i Tripko Žugić, a njihovi su zamjenici gg. Ilija Mihajlović i dr. Laza Marković.

SASTANAK SENATA. 16. t. mj. sastao se i Senat, te izabrao ovo novo predsjedništvo: Predsjednik dr. Anton Korošec; I. potpredsjednik dr. Đuro Kotur, II. potpredsjednik dr. Mile Miškulin; tajnici: Đuro Vučkotić, Kamenko Božić i Čedomir Zaharić.

OTPUŠTEN IZ DRŽAVNE SLUŽBE. Vjeroučitelj na realnoj gimnaziji u Vukovaru o. Silvestar Zubić otpušten je iz državne službe. Novi vjeroučitelj nije još imenovan, pa su sada rimokatolički đaci bez vjeroučitelja.

turnoj zemlji ili ne, u potpuno katoličkom narodu ili ne, kod nas ili vani, morala bi nas ova pojava duboko zabrinuti kao katolike i sinove jednog Oca.

Zar nije činjenica, da se ovakve pojave nalaze više manje posvuda, gdje ima tvornica, dima i radnika? Zar se ne moramo sa zebnjom pitati: Otкуда to?

Lak je odgovor: Kofači i buka strojeva zatupe brzo duhovnu stranu čovjeku-radniku. A razorne sile se tu navrijeme nadu, prije što se mi i maknemo, te nadmješćuju duhovnu stranu paklenskom mržnjom na sve, što je u protivnosti sa živinskim materijaliziranim težnjama prignječenoga čovjeka radnika i on srce stisnutom šakom na prvoga, koga sretne nemoćna.

Lijek tome pružaju nam oni Kristovi apostoli, koji nam svima dovikuju: »U predgrađa, u tvornice, da spasiš najzapuštenijel!« To je odlika i uzvišeni poziv današnjega socijalnog apostola.

Širom svijeta

TEROR U VELIKOJ BRITANJI. Prošlih dana eksplodirale su bombe pri elektranama i plinarnama u raznim krajevima Engleske i Skotske. Engleske vlasti smatraju, da su ovi bombaški atentati u vezi s terorističkom akcijom agenata ilegalne irsko-republikanske armije. Cinjenica, da je mobilizovan cio stožer Scotland Yarda karakterizira dovoljno, kako se ozbiljno shvaća sadašnji položaj u Londonu. Sve električne centrale, plinare, vodovodi i željeznička žvorišta nalaze se pod jakim redarstvenim nadzorom. U raznim kotarevima Londona bili su nalijepljeni plakati, u kojima nepoznati teroristi zahtijevaju, da se sva Irska posvema očisti od britanskih državljana.

VELIKI USPJESI ŠPANSKIH NACIONALISTA. Nakon osvojenja Valsa, Reusa, Tarragone i Cervere nacionalisti napreduju na svim sektorima katalonskoga bojišta. Ovo napredovanje u pravcu Barcelone vrši se s tri strane te se sve više steže obruč oko ove katalonske prijestolnice. Nacionalističke snage su svuda slomile otpor crvenih četa te progone neprijatelja, koji se povlači. Broj zarobljenika stalno raste. — Crveni su u Barceloni mobilizirali čak 18 hiljada žena za ratnu službu te se spremaju za obranu. Barcelonu grozničavo utvrđuju. Po ulicama su nalijepljeni plakati, kojima se poziva građanstvo na krajnji otpor do posljednje kapi krvi. No u gradu vlada velika uznemirenost, jer se već čuje grmljavina nacionalističkih topova. — S nacionalističkih radio-stanica objavljena je poruka generala Franca, da crveni — republikanci polože oružje zbog sigurne pobjede nacionalista. — Od cjelokupnoga španjolskog zemljišta nacionalisti već posjeduju 284 hiljade 358 četvornih kilometara, dok crveni nemaju u posjedu više od 135 hiljada 538 četvornih kilometara. Nacionalisti dakle imaju dvostruko više zemljišta od crvenih. Osim toga nacionalisti imaju 12 milijuna i 500 hiljada stanovnika, dok crveni nemaju više od 6 milijuna i 200 hiljada stanovnika. — Nacionalisti su u ovoj zadnjoj ofenzivi do sad zarobili 38 hiljada crvenih (do 17. t. mj.).

MADŽARSKA PRISTUPILA ANTI-KOMINTERNI. Madžarska je donijela zaključak, da pristupa paktu protiv Kominterne, u kome su do sada Njemačka, Italija i Japan.

ANTISEMITIZAM U SSSR. Prema vijestima iz Moskve u mnogim mjestima Sovjetske Rusije došlo je do krvavih protužidovskih manifestacija. Naročito su teški bili progoni u čerkeskoj oblasti na Kavkazu. Tu su porušene mnoge židovske kuće. Poginulo je više Židova, a njihova imovina je opljačkana.

PRVI SLOVAČKI AUTONOMNI SABOR sastao se u Bratislavi 18. t. mj. Ovaj događaj slovački narod smatra za jedan od značajnih momenata svoje narodne povijesti. Stoga je otvaranje Sabora i zamišljeno kao opća narodna svečanost. Sve oblasti Slovačke uputile su u Bratislavu svoje deputacije. Prije otvaranja prve sjednice održane su svečane službe Božje u svim mjestima Slovačke. Svečanoj službi Božjoj u Bratislavi, između ostalih, prisustvovali su i predsjednik centralne vlade g. Beran i ministar nar. obrane general Sirovy. Nakon toga bila je velika smotra Hlinkine garde. U 11 s. uslijedilo je svečano otvorenje prvoga zasjedanja Sabora. Slovački zakonodavni sabor čekaju mnogobrojni odgovorni i teški zadaci. Rezultat rada ovoga zasjedanja Sabora bit će od odlučujućega značaja po daljnji svestranji razvoj Slovačke.

RASPUST ČEŠKE KOMUNISTIČKE STRANKE. Praški «Centropress» javlja: Službeni list češke vlade donosi objavu ministarstva unutrašnjih poslova, kojom se u Češkoj, Moravskoj i Šleskoj raspušta komunistička stranka. U Slovačkoj i Karpatskoj Ukrajini raspuštena je odmah poslije 6. listopada. Kao razlog za raspuštanje navodi se, da je djelatnost komunističke stranke ugrožavala javni poredak. Raspuštanje je stupilo na snagu još 28. XII. pr. g.

»KARPATSKA UKRAJINA«. Odsad će Podkarpatska Rusija nositi službeni naziv »Karpatska Ukrajina«.

PRILIKE U SSSR. Pariški »Matin« donosi izvještaj o predavanju jednog sveučilišnog profesora u Marseilleu poslije povratka iz Sovjetske Rusije. Profesor se na svoje oči uvjerio, da su prilike u Sovjetskoj Rusiji beznaadne. Petrograd pokazuje sliku najveće bijede. Ni u jednom gradu Europe ne mogu se vidjeti tako propale fasade kuća. To važi i za najljepše arhitektonske spomenike Rusije. Naročito je strahovita slika bosonogih djece, koja trče ulicama u rasrgranom odijelu, dok žene moraju stati u dugim povorkama pred dućanima.

Neka se zna!

Nečuvvena stvar u „Sovjetskoj Rusiji“!

Kako novine javljaju, u Leningradu, po prvi put nakon proglašenja sovjetskoga režima, došlo je do strašnih radničkih nereda, koji su započeli time, što su radnici, po prvi put u Sovjetskoj Rusiji, zaposjeli tvornice.

Signal za nered potekao je od brodogradilišnih radnika i odmah su svi obustavili rad te se sabrali u tvorničkim zgradama, protestirajući protiv sniženja plaća i ukidanja mnogih socijalnih mjera. Neredi su se odmah proširili na veliku tvornicu oružja Putilov.

U prvi čas je kod vlasti nastala panika. Nijesu znali, što bi trebalo poduzeti. Poslano je nekoliko službenih govornika, da umire radnike, ali su oni jako zlo prošli. Neki su istučeni na mrtvo ime, drugima se nije dopustilo govoriti, treći su jednostavno izbačeni. Na meetingima u pojedinim dijelovima tvornica se tražila uspostava prijašnjih plaća, s kojima se jedva moglo živjeti, i ublaženje novih propisa o postupku s radnicima, koji zakašnjavaju.

Kada se vidjelo, da bi ova pobuna mogla zauzeti veoma opasne dimenzije, vlasti su se, na nalog iz Moskve, odlučile na odlučne mjere. U borbu protiv radnika, koji su zaposjeli tvornice, poslano je nekoliko bataljuna zloglasne GPU, koji su prodrli u tvornice pomoću tankova, jer su se radnici zabarikadirali. Na mnogo mjesta bilo je potrebno upotrijebiti otrovne plinove i suzavac, da se radnike istjera

iz pojedinih dijelova tvornice. U tim borbama bilo je nekoliko desetaka radnika ubijeno i ranjeno. GPU je konačno uspjela svladati otpor gorlukih radnika. Operacije čišćenja su završene i ukupno je poapšeno 500 radnika, koji su se najviše opirali. Oni će kratkim putem, bez suda, biti prognani u Sibir. 500 radnika, za koje je ustanovljeno, da su sudjelovali u borbama, ali su se brzo predali, otpušteno je iz službe, i oni su osuđeni na laganu smrt, jer više nigdje ne će moći dobiti posla!

Radnici su se, nakon takvog postupka vlasti, odlučili na pasivnu rezistenciju, pak je zbog toga ugrožen cijeli plan gradnje ratnih brodova i u najvećoj tvornici oružja Putilov. Kakve će mjere vlasti poduzeti protiv ove pasivne rezistencije, nije poznato, ali se očekuju najdrastičnije mjere. U tvornicama se sada nalazi veliki broj agenata GPU, u dvorištima se nalaze tankovi, spremni za akciju, napetost je vrlo velika.

U Moskvi je vijest o ovoj pobuni radnika i o zaposjedanju tvornica izazvala najteži dojam. Samo zaposjedanje tvornica, prema uzoru francuskih radnika, smatra se za Sovjetsku Rusiju nečim najnemogućijim i najstrašnijim, jer ako se takav pokret proširi na cijelu Rusiju, može dovesti do općega zastoja na svim poljima rada.

Toliko je dakle zadovoljstva i reda u tolikom razvikanom »sovjetskom raju«!

Poslanica Franklina D. Roosevelta

„Prva ustanova je vjera“

Prilikom otvaranja zasjedanja XXVI. novoga kongresa Udruženih Američkih Država, predsjednik Franklin D. Roosevelt pročitao je svoju poslanicu, koja je očekivana sa velikim interesom u svijetu. U njoj je u prvom redu iznio opomenu i veli:

»Rat, koji je prijeto da obuhvati plamenom cio svijet, izbjegnuto je, ali je time postalo još jasnije, da mir nije osiguran. Svuda oko nas bijesne neobjavljeni ratovi, kako vojni, tako privredni. Svuda oko nas povećava se ubitveno oružanje kako u vojnom, tako i u privrednom pogledu. Svuda oko nas pojavljuju se prijetnje novim izazivanjem kako vojnim tako i privrednim. Vanjske bure neposredno ugrožavaju tri ustanove, kao i uvijek neophodne za Amerikance. Prva ustanova je vjera. Ona je izvor ostale dvije: demokracije i dobre volje među narodima. U modernoj civilizaciji ove tri ustanove međusobno se dopunjuju. Kadgod je sloboda religije bila napadana, napadaj je dolazio iz izvora protivnih demokracijama. Ondje, gdje je demokracija bila preokretana, duh slobodnog vjeroispovijedanja je nestao, a ondje, gdje su religija i demokracija stvorile dobru volju i unišile razum u međunarodne odnose, tu je bio otvoren put za uklanjanje ambicije i brutalne sile. Onaj društveni poredak, koji potiskuje religiju, demokraciju ili dobru volju među narodima u pozadinu, ne može se dovesti u sklad s idealima mira. USA odbacuju takav poredak i održavaju staru vjeru.«

»Dolazi vrijeme u ljudskim stvarima — nastavio je dalje Roosevelt — kad i oni moraju da se pripreme da brane ne samo svoje domove već i načela vjere i čovječnosti, na kojima se osniva njihova crkva, njihova vladavina i njihova prava civilizacija.

Obrana religije, demokracije i dobre volje među narodima predstavlja polje borbe. Da bismo spasili jednu od ovih ustanova, moramo učiniti duhovnu pripremu za spas svih.

Znamo, što bi se moglo dogoditi nama u Sjedinjenim Američkim Državama, ako bi nove filozofije o sili obišle druge kontinente i prodrle na naš kontinent. Ništa manje od ostalih naroda ni mi ne možemo izbjeći da nas opkole neprijatelji naše dobre volje i naše čovječnosti. Na ovoj zapadnoj polovini zemaljske kugle imamo, okupljeni u zajedničkom idealu demokratske vladavine, bogatih mogućnosti i raznolikih sredstava, kao i narode, koji saraduju ne poštujući mir. Na ovoj hemisferi s ovim mirom i s ovim idealom namjeravamo da sudjelujemo u obrani od bura, ma odakle one

dolazile. Naš narod i nova privredna sredstva daju nam jamstva da osiguramo ovu obranu.

Ovo ne treba shvatiti tako kao da američke republike žele da se udalje od država na ostalim kontinentima. To ne znači: Amerika protiv ostalog dijela svijeta. Stojimo na gledištu svoje historijske misije, da se savjetujemo sa svim ostalim narodima s ciljem da se napadačke namjere među njima dovrše, da se obustave natjecanja u naoružanju i da se obnovi trgovina.«

»Ali, nastavio je Roosevelt, svijet je postao tako mali, a oružje za borbu tako brzo, da nijedan narod ne može biti siguran da održi po svojoj volji mir tako dugo, dok druga neka moćna nacija odbija da riješava sukobe za zelenim stolom. Jer, ako ma koja vlada prijete s povodima za rat i insistira na političkim nasiljima, obrambeno oružje pruža sigurnost. Mi smo u svojim međunarodnim odnosima iz prošlosti naučili što treba da činimo. Od novih ratova mi smo naučili što moramo činiti. Mi smo naučili, da one svjetske demokracije, koje vode računa o nepovredivosti ugovora i o dobroj volji u odnosima s drugim narodima, ne mogu biti ravnodušne, ako se uvede međunarodno bezvlašće ma gdje. One ne mogu uvijek ostaviti da bez efektivnog protesta budu činjeni akti agresije prema bratskim narodima, akti, koji sami po sebi obuhvataju sve nas. Naravno one moraju da poslupe na praktičan i miroljubiv način. Riječi mogu biti prolazne, pa i rat ne predstavlja samo komandiranje i izazivanje štovanja u javnom mnijenju čovječanstva. U najmanju ruku možemo i mi ćemo izbjeći svaku akciju ili pokušaj akcije, kojom se želi učiniti potpora napadaju. Znamo, da kad bismo dragovoljno donijeli zakon o neutralnosti, taj zakon bi nejednako i nepravедno mogao pružiti potporu napadaču otkazujući tu potporu žrtvi napadaja. Mogućnost napadaja u mnogome pada obezbjeđenjem uvijek spremne obrane.«

U zadnjem dijelu svoga govora predsjednik Roosevelt se osvrnuo na svoju politiku ističući na prvom mjestu pitanja narodne obrane te socijalnu i privrednu reformu.

U FOND NAŠEGA LISTA doprinijeli su: Da počasti uspomenu pk. dra Ante Trumbića: Paleka Ilija (Zemunik) Din 20. — Da počaste uspomenu pk. Božidara Radića: Don Frane Grandov i gđa N. N. po Din 20. — Da počaste uspomenu pk. Mirjane Jadronja: Don Ante Radić i Vlačić ud. Klementina po Din 10. — Uprava harno zahvaljuje.

Naši dopisi

BIOGRAD n/m

Proslava sv. Anastazije (Stošije)

Biograda, tvoj biskup opet dolazi k tebi. Tvojom crkvom opet odjekuje staroslavenska pjesna iz ustiju biskupa, tvoga narodnog sina. Svećenstvo iz okolice dohrllilo je kao na saborovanje. Sve je to došlo, da proslavi blagdan tvoje zaštitnice sv. Stošije. Došlo je svojevoljno i radosno, jer sv. Stošija nije samo zaštitnica tvoja, nego cijele naše biskupije.

Je li Biograd dostojno proslavio taj dan, nije potrebno pitati.

Srdačan doček biskupov, kojega je skupa s građanstvom dočekala kat. omladina pozdravom i pjesmom, bio je uvod u svečanost.

Svečanu pontifikalnu Misu, uz divno pjevanje crkvenoga zbora, služio je preuzv. biskup dr Mileta na staroslavenskom jeziku. Bila je to posebno danas žarka molitva naroda Bogu svome: »Kriste Bože, neka hrvatskom narodu dode Kraljevstvo Tvoje!« U propovijedi vlč. Uglešića o životu i krepostima Sv. Anastazije dobio je okupljeni narod pobude za jakost i ustrajnost u životnoj borbi. Mučenica sv. Anastazija bila mu u tome i dalje svijetlim primjerom i zaštitnicom!

Crkvena svečanost završena je poslije podne blagoslovom, a onda je u počast preuzv. biskupa održana predstava, koju su priredile čč. Sestre iz dječjega čuvališta. Program je bio obilat i raznovrstan. Omladina je pozdravila svoga biskupa pjesmom i pozdravnim govorom. Osobito je milo bilo gledati troje najmanjih iz čuvališta, koje su pozdravile biskupa i posule ga cvijećem. Kad mu je mala Iva predala kitu cvijeća, biskup, razdragan, poljubio je dijete. U točki »Četvrt sata među malima« pokazala su djeca iz čuvališta svoje znanje i male vještine. Mali Branko i Zvonko bili su tako zgodni i dražesni. »Car Miško«, šaljivi igrokaz u 3 čina, izveli su daci priv. gimnazije. Šaljivi doživljaji šegrta Miška, koju je ulogu vrlo spretno odigrao Pero Morović, činili su, da se dvorana tresla od smijeha. Simbolička igra »Vrbniče nad morem«, koju su izvele učenice priv. gimnazije, bila je zbilja na umjetničkoj visini. Aranžman pozornice, kostimi vila primorkinja, pjevanje uz pratnju, a osobito dotjerana ritmika, moglo je da zadovolji i najfiniju publiku. Deklamacijom sv. Anastaziji i pjevanjem »Hocemo Boga« završena je priredba. Mala Sonja pozdravila je preuzv. gosta i sve prisutne, i zaželila mu dovidenja za dogodine. Nekoliko točaka izveli su i učenice-ce glazbe na glasoviru, a za vrijeme pauza svirao je gudački orkestar.

Interes za ovu priredbu bio je velik, i ne bez razloga, jer je priredba zadovoljila iznad očekivanja. Dvorana je bila pretrpana i nije mogla da primi ni polovicu onih, koji su htjeli doći. Zato su čč. Sestre bile primorane, da udovolje njihovoj želji, i sutra ponovno održati priredbu.

Je li naš biskup zadovoljan s nama? On nam posvećuje posebnu pažnju i ne želi ništa drugo, nego duhovni napredak našega mjesta. Pa jesmo li ga čime od lani obradovali? Ipak jesmo. — Poznata je njemu briga i trud za stvar dječjega čuvališta. To je on vidio prigodom blagoslova kuće. A sada je evo vidio i uspjeh. Uspjeh na svim poljima, kako se sigurno nije nadao. Poznat mu je i trud oko Katoličke Akcije. Slogu i suradnju je naročito preporučio. »Sve samo na veću slavu Božju!« — to je njegova jedina želja, pa mora biti i naša. Zato dao Bog dogodine još obilnijih plodova! To će njemu biti najbolji doček i ispraćaj! B.

DRNIS

Tjedan proti psosti. Prema odredbi Ordinarijata župnik je već na Novu Godinu počeo narod pripravljati na Tjedan proti psosti. Kao uvod i zadovoljštinu za uvrede, nanesene Veličanstvu Božjemu psovkom, iznimno je išla procesija sa Svetotajstvom preko cijeloga mjesta, na kojoj je sudjelovalo silno mnoštvo naroda te društva Kat. Akcije sa svojim zastavama, predvođena društvenom glazbom. Tada je prvi put javno nastupilo preko 200 seoskih djevojkica, koje su se organizirale u Kat. Akciju. Požnost je završila blagoslovom s Presvetim i litanijama Presv. Srca Isusova. Istoga dana pristupilo je na sv. Pričest preko 500. — Svetkovina Triju Kralja bila je bliža priprava za taj Tjedan. Tada je stvoren program. Vlč. župnik savzao je Župsko Vijeće Kat. Akcije i sporazumno su odredili, kako da se provede ta akcija. Određeno je, da sva društva Kat. Akcije i ostala vjerska društva pristupe na sv. Pričest, a župnik je već na-

rod na to upozorio. Članovi Župskoga Vijeća odnijeli su letke proti psosti po svim kćmama, gostionama, radnjama, uredima i školama te izložili na javnom mjestu. Također su učinjeni posebni plakati, koji su pozivali na borbu proti psosti i najavili program. — 12., 13., i 14. t. mj. bila je u župskoj crkvi večernja pobožnost s propovijedima o psosti, koje su održali župnik fra Petar dr Berković, fra Lujo Plepol, župnik Graca, i fra Nikola Šabić, župski pomoćnik. Posjet je bio izvanredan, osobito muškaraca. Preko pobožnosti pjevali su se pokornički psalmi i završavalo blagoslovom s Presvetim, koji je bio izložen i preko propovijedi. — 15. t. mj., to jest u nedjelju, bio je zaključni dan Tjedna proti psosti. Tada je župnik pred župljanima seljanima iznio i rekapitulirao svu težinu psosti, posljedice i kaznu psosti. Kao zaključak i odluka jest poziv na upisivanje mladića u Kat. Akciju s ciljem iskorenja psosti. Bila je zajednička ispovijed i Pričest društava Kat. Akcije. Osim toga pristupilo je na sv. Pričest oko 600. Kao javnu zadovoljštinu za javne uvrede pozvao je župnik župljane u izvanrednu procesiju. Tako je opet preko cijeloga mjesta išla procesija s Presvetim, u kojoj su se pjevale litanije Presv. Imena Isusova, a glazba je svirala nabožne pjesme. Završeno je blagoslovom s Presvetim.

Akcija za zimsku pomoć. Općinsko vijeće na svojoj sjednici od 26. X. 1938. izabralo je prehrambreni odbor od 8 lica, koji se u sobi općinskog upraviteljstva konstituirao 12. I. 1939. na sljedeći način: Predsjednik Goretta Mate, narodni zastupnik; podpredsjednik Fra Petar dr Berković, župnik i opć. vijećnik; tajnik Nakić-Allirević Zvonimir, opć. načelnik; odbornici: Vidović Ivica, težak, opć. vijećnik, Ožegović Lujo, težak, opć. vijećnik, Živković Ivan, težak, opć. vijećnik, Kozic Paško, težak, glavar, Sučić Martin, težak, glavar. — Taj odbor svatko je rado pozdravio u nadi, da će pomoći siromašnim općinarima nabavkom žita i ostale hrane.

Župnik i sakristan na sudu ostali riješeni. Kako je javnosti poznato, preko devetnice sv. Ante pao je veliki kamen sa zvonika sv. Ante i teško u glavu ranio Nikolić Elsa Džanovu, koja je, hvala Bogu, ubrzo ozdravila i bez ikakvih posljedica prosljedila gimnaziju u Splitu. — Državno Tužništvo podiglo je optužnicu proti župniku, kao stajatelj zvonika, i sakristanu, kao neposrednom nadziratelju. Otkriveno su za krivično djelo iz § 184.2. Na glavnoj raspravi, koja se održala u Drižu 30. XI 1938. riješeni su, pošto se nije mogla dokazati njihova krivica.

Fadosna vijest. U čitavoj ovoj prostornoj krajini radosno se primila vijest, da je **Yodstvo u Zagrebu** uvažilo molbu i želju stanovnika ove općine i kolara u pogledu nadžupnika fra Petra dra Berkovića, kojega su željeli na svaki način imati u svojoj sredini.

SIVERIĆ

Blagoslov zvona. Na Mladince, kada Siverićani slave taj Božićni blagdan, obavio je vić. župnik blagoslov dvaju zvona, koje su nabavili iz Zagreba kod g. Lebiša. Treba istaknuti ljubav Siverićana prema crkvi u svakoj prigodi, pak tako i u ovoj. Oni su žrtvovali od svoga za'ogaja i dali za nabavku zvona.

SILBA

Uspjela priredba naše djece. 6. t. mj. razveseliše nas mala djeca mjesnoga zabavišta sa zabavom, koju prirediše s Malim Križarima i Križaricama u domu Potrošne Zadruga. Program je bio biran i u vezi s Božićnim blagdanom. Bilo je veselih i šaljivih točaka programa. Zahvalni smo za ovu priredbu na prvom mjestu našim radničkim i neumornim čč. Sestrama, kojima prosimo s neba blagoslov u njihovom nastojanju i radu oko širenja svega, što je lijepo, plemenito i za dušu korisno.

Tjedan protiv psosti. Kroz cijeli »Tjedan proti psosti« počevši od 8. do 15. t. mj. obavljene su u župskoj crkvi razne pobožnosti: kao Izložnje Svetotajstva, Križni put, pjevanje pokorničkoga psalma »Smiluj mi se«, zajedničko pjevanje pokajničke pjesme »Ja se kajem«, molenje litanija o Imenu Isusovu, o presvetom Oltarskom Sakramentu i o gorkoj muc i smrti Isusa Krista. Ovoj pobožnosti pristupovalo je mnogo vjernika, osobito prigodom procesije, koja je obavljena zadnji dan. — Uvjereni smo, da je ova dirljiva pobožnost postigla svoju svrhu, za koju je ustanovljena, jer će se smanjiti, a dao dobri Bog i iskorenuti psost i kletva u našem narodu. Tome će doprijeti i razdijeljeni letak »Tjedan protiv psosti«. — Euharistijski Isus, kome smo se

ove sedmice klanjali, a bio je i hrana mnogim pobožnim dušama, uslišio naše molbe!

VODICE

Miće Šprljan, učenik V razreda osnovne škole, preselio se u vječnost 12. t. mj. Umro je najbolji i najposobniji učenik, rekao je g. upravitelj škole u govoru, što ga je u ime škole, nastavnika i učenika izrekao na groblju. — Na sprovodu su bili svi učenici s gospodom nastavnicima, brojna rodbina i prijatelji. Njegovi mali drugovi iz mjesnoga zbora Malih Križara, u križarskim kapama, bili su u počasnoj straži. Kao vjeroučitelj i njegov duhovnik, i u ime Malih Križara rekao mu je posljednji zbogom vlč. župni upravitelj. U ime rodbine oprostio se omladinac Josip Šprljan. Dobrom dječaku nebeski mir, a obitelji i rodbini naše saučestje i ovom prilikom.

Život Šibenika

BISKUP U BIOGRADU n/m. U prošlu nedjelju naš preuzv. biskup u Biogradu n/m. svojom prisutnošću uveličao je proslavu sv. Slošije, zaštitnice našega dijela bivše zadarske nadbiskupije. Preuzv. biskup u dupkom punoj crkvi otpjevao je pontifikalnu sv. Misu. U pratnji preuzv. biskupa bio je kanonik preč. dr Eškinja, konsultori preč. Basioli i Šoša, vjeroučitelj vlč. Letinić i bisk. tajnik vlč. Diomartić. — Povratilo se u Šibenik u ponedjeljak ujutro.

ZAKLJUČNI DAN »TJEDNA PROTIV PSOSTI« bit će u nedjelju 22. t. mj. s ovim rasporedom: U 7 sati ujutro u katedrali sv. Misa, propovijed te zajednička sv. pričest mladića i ostalih muškaraca, a u crkvi sv. Frane žena i onih djevojaka, koje se i ove nedjelje budu htjele pričestiti. — Popodne u 5 sati u katedrali zaključna propovijed preuzv. biskupa i euharistijska pobožnost. — U 6.30 sati naveče zbor mladića i prikazivanje drame »Svijetlo planina« u Kat. Domu.

BOŽIČNE PRIREDBE U KAT. DOMU. Na Stjepanje i Novu godinu Križari-omladinci odigrali su historijsku dramu »Garcija Moreno«. — Na Bogojavljenje dolačka »Bratovština Gospe Lurdske« dala je svoju božićnu priredbu s obilnim programom. Sve tačke odigrale su s mnogo ljubavi i mara Male Križarice iz Doca. Proslav je održala njihova voditeljica gđica Radin Anka. — U nedjelju 8. t. mj. Zabavište čč. ss. Dominikanke dalo je svoju već uobičajenu božićnu zabavicu s ovim programom: 1. Proslav; 2. Jadranski stražari, simbolički sastav s pjevanjem; 3. Neven-kolo, gimnastička igra uz glazbu; 4. Božićna grančica, igrokaz; 5. Zlatna ribica, igrokaz u 3 čina. Svih 5 tačaka mladi glumci i glumice izveli su upravo odlično. Naše čč. ss. Dominikanke mogu biti ponosne sa svojim zabavištem. I ova božićna zabavica dokazala je još jednom, da je ono na zamjernoj visini. Ovom prilikom isto tako svaki objektivni gledalac, zdravih očiju, morao je ostati zadivljen, s kakvom ljubavlju i s kakvom požrtvovnošću naše redovnice uzgajaju naše najmanje i najmilije. — Sve ove naše tri božićne priredbe počinje je svojom prisutnošću i naš preuzv. biskup.

O USPJEHU »TJEDNA PROTIV PSOSTI« u našem gradu izvjestit ćemo opširnije u sljedećem broju.

»SVIJETLO PLANINA«. U nedjelju 22. t. mj., pri zaključku ovogodišnjega »Tjedna protiv psosti«, u dvorani Katoličkog Doma daje se veoma aktualna drama u 6 činova »Svijetlo planina«, koju igraju naši sjemeništarci. Bilo bi šteta, ako ovu dramu ne posjetite, jer je sam sadržaj divan, a naši je sjemeništarci zbilja majstorski izvode. Preporučamo stoga svima, da dođu i ne će se pokajati. Početak tačno u 6.30 sati naveče. Na programu su još i prigodni govor i deklamacija.

† **MIRJANA JADRONJA.** 15. t. mji. nakon kratke, ali teške bolesti odijelio se od svojih mili ovaj mali anđelak, da poleti

VOJ K SVOME!

Čast mi je obavijestiti gg. župnike te cij. crkvene bratovštine i samostane, da u svojoj tvornici izrađujem voštane svijeće iz najboljih voštanih surogata, koje se ne krive ni u najvećoj vrućini, lijepo gore te ne kaplju niti dime, za što imam mnoga priznanja i jamčim.

CIJENE BEZ KONKURENCIJE: TVORNICA VOŠTANIH SVIJEĆA NIKO JURAS-ŠIBENIK

u nebeske visine. 17. t. mj. priredeni joj je vrlo lijep sprovod. Ucviljenim roditeljima i rodbini napose majci gđi Dinki, našoj blagajnici »Zore«, naše iskreno saučestje, a dobroj Mirjani želimo rajsko uživanje!

PREDAVANJE PROF. DANE CRLJENANA. U priredbi Pododbora »Matiice Hrvatske« održao je 15. t. mj. gosp. prof. Dane Crljen predavanje: »Temelji i smjernice hrvatskoga nacionalizma«. Prikazavši, kako se hrvatski nacionalisti moraju rukovoditi nacionalnim programom dra Ante Starčevića te socijalnim programom braće dra Ante i Stjepana Radića, opredijelio je naš stav prema komunizmu, fašizmu i demokraciji. Dotakao se i pitanja Židova i framasona. — Predavanje, koje je trajalo jedan sat, bilo je saslušano neobičnom pomnjom od mnogobrojnih slušalaca, listom mladih ljudi, koji su na koncu gosp. predavača nagradili toplim i oduševljenim pljeskom.

RODENI, UMRLI I VJENČANI U VAROŠKOJ ŽUPI. U varoškoj župi Gospe van grada kroz g. 1938 bilo je: rođenih 256, umrlih 181, vjenčanih 103.

BLAGOSLOV KUĆA uoči Bogojavljenja obavljen je i ove godine u cijelom našem gradu. Gradanstvo je s kršćanskom priznaošću i ljubavlju dočekivalo svoje svećenike i primalo njihov blagoslov. Ovom prilikom dijelili su se također letaci protiv psosti, kao i prošle godine.

50 PJEVAČICA NOĆNIH LOKALA potjerala je splitska policija iz Splita. Potjerane pjevačice došle su onda u naš grad, da svojim »slavuljskim« glasom oduševljavaju naše gradanstvo te mu isprazne džepove i otruju duše.

U FOND »KATOLIČKE KARITAS« doprinijeli su: Da počasti uspomenu pk. Božidara Radića: Miho Jerinić Din 20. — Da počasti uspomenu pk. Mirjane Jadronja: Obitelj Ivana Zorića Din 20. — Odbor najljepše blagodari.

DEVETINICA SVIJEĆNICI (Gospa Kandlera) počinje u katedrali u utork 24. t. mj. Svake večeri u 5.30 s. ruzarij i devetnica.

POBOŽNOST »PETNAEST SUBOTA GOSPE POMPEJA« počinje u Novoj crkvi u subotu 28. t. mj. Svakoga petka popodne u 4.30 s. pa dalje bit će ispovijedanje, a subotom ujutro u 6.30 s. prva sv. Misa, te u 7 s. druga sv. Misa. Prije sv. Mise bit će prilika za sv. ispovijed. Popodne u 4.30 s. ruzarij i blagoslov s Presvetim.

SVIM ČLANICAMA »ŽIVOGA SVIJETLA« javljam, da je nakana klanjanja za sljedeći tjedan (22.—28. I.): da plodovi i koristi našega drugoga »Tjedna protiv psosti« budu što veći i što trajniji. — Pozivljem sve članice, da u nedjelju 22. t. mj. pristupe na sv. pričest u 7 sati ujutro u crkvi sv. Frane te popodne u 5 sati na propovijed preuzv. biskupa i zaključnu pobožnost u katedrali sv. Jakova, kao i u 6.30 s. na priredbu u Kat. Domu. — *Don Ante Radić.*

Križarske vijesti

ODRŽANI TEČAJEVI. U Sarajevu održan je okružni tečaj 4.—8. siječnja, kojemu su prisustvovali izaslanici iz raznih društava okružja Sarajevo. — Održan je tečaj od 5.—8. I. u Maloj Subotici, a vodio ga je izaslanik VKB. br. Pech.

IZLOŽBA ŠTAMPE. Krajevni odbor Kotoribe organizirao je izložbu hrvatske katoličke štampe u Kotoribi, Draškovcu, Donjem Vidovu. Krajevni odbor Kotoriba posvećuje veliku brigu oko organiziranja izložaba katoličke štampe, pa bi bilo dobro, da se i ostala društva ugledaju u ovaj primjer.

ZA PROSLAVU PAPINSKOGA DANA. Već su se neka društva obratila na VKB. radi priredbe prigodom papinskoga dana. U pozorujemo sva društva, da se mogu obratiti na VKB za igrokaz, koji mogu tom zgodom održati.

DUGOVI VKB-U. Kako je završila poslovna godina, pa se uređuju računi, molimo sva Križarska Bratstva, koja nisu pod-

mirila svoja dugovanja, prema VKB-u, da to što prije učine.

KRIŽARSKI KALENDAR. Upozoravamo sva Križarska društva, da ne naručuju više križarske kalendare, jer su svi primjerci rasprodani.

ODRŽANE SKUPŠTINE. U Podravsčkoj Slatini održana je skupština Krajevno odbora u nedjelju 15. I.

Razne vijesti

IZLOŽBA KATOLIČKE ŠTAMPE. U Maloj Subotici u nedjelju 15. t. mj. otvorena je izložba katoličke štampe, koju je organizirao križarski Krajevni odbor iz Kotoribe.

PRIREDBE PAPINSKOGA DANA. Ova Križarska Bratstva, koja pripremaju proslave Papinskoga dana, a žele izaslanika, neka se odmah najave VKB., da bi mogla dobiti izaslanika.

GLASNIK PRIMORSKE BANOVINE. U Splitu izlazi drugu godinu mjesečni časopis »Glasnik Primorske banovine«, koji se bavi svim problemima i pitanjima, tehničkim, privrednim, kulturnim, socijalnim i društvenim Primorske banovine. Časopis je u prošloj godini donio bogato ilustriran niz članaka iz svih područja primorskoga života i rada. Primili smo broj 1. »Glasnika Primorske banovine« za januar 1939. s ovim sadržajem i mnogo ilustracija: Dr. Ante Ercegović, pravnik Oceanografskog instituta u Splitu; Oceanografski institut i njegovi zadaci; B. R.: Mosor-planina i počeci planinarstva u Splitu; prof. dr Josip Nagy: Berlinski kongres g. 1878. i Dalmacija (povodom šezdesetgodšnjice Berlinskog kongresa); Andeo Uvodić, kustos Galerije umjetnina u Splitu: O novim akvizicijama Galerije umjetnina Primorske banovine; Kronika. — Pretplata na »Glasnik Primorske banovine« iznosi 40 dinara godišnje. Pojedini broj 4 dinara. Uredništvo i Uprava Split, Šibenska 1.

JOŠ JEDNA PAPINSKA ZVJEZDARNICA

U Castel Gandolfu podići će se još jedna Papinska zvezdarnica, treća po redu za vrijeme pontifikata Pape Pija XI. I onda još kažu neki, da je Crkva protiv znanosti!

Javna zahvala

U dubokoj boli, koja nas je zadesila naglom smrću naše nezaboravne i neprežaljene kćerke

Mirjane

dužni smo da se zahvalimo u prvom redu gg. liječnicima, koji su sve svoje sile uložili, da je spase, čč. ss. Milosrdnicama, bolničarima i bolničarkama, što su našem anđelku danju i noću bili pri ruci, a nama na utjehu.

Osobita hvala i dužno poštovanje vlč. i preč. gg. svećenicima, koji su je u njenoj bolesti češće posjećivali, a nas u našoj žalosti tješili i njezine nevine ostanke ispratili na vječno počivalište.

Napose hvala čč. ss. Benediktinkama, rodbini, prijateljima i znancima te učenicama III. raz. realne gimnazije, koje su svojim prisustvovanjem na sprovodu odale zadnju počast mrtvoj sestri svoje drugarice.

Posebno se zahvaljujemo čč. ss. Dominikankama, a osobito č. s. Pauli, koja ju je brižno pazila u školi i u bolesti te s onom nevinom dječicom iz svoga zabavišta uzastojala, da njen ispračaj do groblja bude što ljepši.

Na kraju se zahvaljujemo svima ostalima, koji su nam izrazili svoje saučestje, uveličali sprovod cvijećem te otpratili našega milog anđelka do vječnoga počivališta.

Ponovno svima hvala, a od Boga vječna plata!

U Šibeniku, 18. siječnja 1939.

Ucviljena

Obitelj Mate Jadronja trgovca